

Caracterizarea personajului Stanica Ratiu din romanul Enigma Otiliei de George Calinescu

Tipologic, Stanica Ratiu se inscrie in seria arivistilor, alaturi de: Dinu Paturica (Ciocoi vechi si noi de N. Filimon), Tanase Scatiu (Viata la tara si Tanase Scatiu de Duiliu Zamfirescu), Lica Trubadurul (Concert din muzica de Bach de Hortensia Papadat-Bengescu).

Comparat cu Tartuffe, Stanica este alcatuit din pasta lui Pirgu (Craii de Curtea-Veche de Mateiu Caragiale), cu deosebirea ca lumea in care-si va realiza "el ascensiunea, este alta decat cea crepusculara a celor "trei hagi lacuri".

Palavragiu vulgar ca si Pirgu, Stanica isi traieste, totusi, rolul cu o anume sinceritate, atunci cand este vorba despre familie: orfan in copilarie, are sentimentul neamului si-si viziteaza rudele cu placere, chiar daca, la plecare, nu uita sa le ia si niscaiva suveniruri scumpe.

Acest "Catavencu al ideii de paternitate" (Crohmalniceanu), simuleaza o durere sfasietoare, atunci cand ii moare copilul (de altfel, din pricina neglijentei sotilor) si-si exprima, pe jumătate in serios, dorinta de a avea in familie "un Eminescu".

Olimpiei (placida lui sotie) ii pretinde "fii", transformand apoi solicitarea nesatisfacuta in motiv de divort; cu banii furati de la mos Costache, isi va deschide un cabinet de avocatura, in centru, si se va casatori cu Georgeta - "fata faina" care nu-i va darui "fii"; dar ii va servi ca "trambulina" in viitoarea lui ascensiune politica.

Este viclean fara retineri si-l provoaca mereu pe Costache (spre a afla ascunzatoarea banilor); nereusind nici prin intrebari, nici prin spaima de moarte (pe care i-o inoculeaza, perfid, batranului), pandeste pe la ferestre si, la momentul potrivit, scoate brutal pachetul cu bani de sub salteaua lui Costache. Acum, Stanica devine odios, provocand moartea lui Giurgiuveanu.

Este grosolan si fata de Otilia - careia ii strecoara aluzii necuviincioase, este obraznic si guraliv, - facand parte din categoria oamenilor care, dati afara pe usa, intra pe fereastra.

Stanica are si trairi subiective (in timpul carora se iluzioneaza ca ar fi capabil de fapte bune), dar fondul sau ramane negativ.

Cuvintele prin care se autocaracterizeaza ("Stanica e profund, degeaba incercati dumneavoastra sa-l luati peste picior'") sunt cat se poate de adevarate.